

ДО ПИТАННЯ ПРО АСПЕКТ РОЗВИТКУ ДИТЯЧОЇ ОБДАРОВАНOSTI

Людмила Токменко

магістрант

Проблема дитячої обдарованості в усі часи викликала великий інтерес у суспільстві. Зацікавленість урядовців, фахівців, батьків зрозуміла – йдеться не лише про долі окремих особистостей, а й про майбутнє країни, всього світу. Адже саме талановиті, обдаровані, здатні до творчості люди створюють нові теорії та нові технології, пропонують нові шляхи розвитку, рятують нас у кризових ситуаціях.

Статистичні дані показують, що приблизно п'ята частина дошкільників може бути віднесена до обдарованих дітей, але вони, як правило, позбавлені необхідної для їх розвитку таланту підтримки, в результаті всього лише 2 – 5 % дитячого покоління дійсно проявляють себе як обдаровані [4, с. 13].

Сьогодні є близько 100 визначень обдарованості, є його певне розуміння, яке постійно розвивається і розширюється, як розширюється і коло проблем навколо нього.

Під поняттям обдарованість розуміємо сукупні здібності, які дозволяють індивіду досягти вагомих результатів в одному або декількох видах діяльності, що є цінними для суспільства.

На думку відомого фахівця, доктора психологічних наук, професора Діани Богоявленської, обдарованість – це системна якість психіки людини, що розвивається впродовж усього життя і дає змогу особистості досягати незвичайних, непересічних результатів в одному чи декількох видах людської діяльності. У широкому сенсі обдарованість – це певна норма розвитку дитини, яка сприймає навколишній світ як активний і допитливий дослідник – експериментатор: не боїться щось зробити уперше, бо ще не знає, що раніше це вважалось неможливим. Досягнення, які демонструє дитина з раннього віку,

вважають дорослих не стільки результатом, скільки самим фактом їх різноманітних проявів [1, с. 5].

Виявлення і розвиток обдарованих дітей – важливий як для педагогів, так і для батьків. Як же не прогавити, помітити цей дар?

К. Текекс виділяє такі можливі провісники обдарованості:

- можливість і здатність у трирічному віці стежити за двома й більше подіями, що відбуваються;
- здатність простежувати в ранньому дитинстві причинно-наслідкові зв'язки та робити висновки;
- відміння пам'ять, рання мова й абстрактне мислення;
- уміння широко користуватись накопиченими знаннями;
- схильність до класифікації та категоризації;
- уміння ставити запитання та створювати складні граматичні конструкції;
- підвищена концентрація на чому-небудь, ступінь заглибленості в задачу;
- нелюбов до готових відповідей;
- підвищена електрохімічна й біохімічна активність мозку.

Як же поведуть себе батьки і інші старші члени родини, коли виявиться нестандартність дитини? Якою буде реакція на те, наприклад, що вона набагато раніше за інших починає говорити і дуже швидко засвоює алфавіт та самостійно починає читати; або з легкістю схоплює уявлення про числа, правила арифметичних дій, тягнеться до розв'язання все більш складних прикладів; або придумує складні ігри, щось винаходить; або однаково швидко просувається у найрізноманітніших напрямках, виявляючи дивовижний темп загального розвитку? [3, с. 47]

Від того, наскільки для батьків є зрозумілою сутність поставленої задачі, наскільки вони розуміють, яким чином можна її розв'язати і як реалізують це на практиці, залежить ефективність їхньої взаємодії з обдарованою дитиною і розвиток здібностей цієї дитини та її особистості загалом.

Найчастіше батьки обдарованих дітей допускаються таких типових помилок:

- переобтяжують дітей заняттями музикою, танцями, малюванням тощо за рахунок ігор та прогулянок;
- сприймають здібності сина чи доньки як засіб реалізації власних уподобань та нереалізованих прагнень і вимагають від дитини більшого, ніж вона здатна сприйняти, зробити;
- висувають не завжди достовірні гіпотези: скажімо, вважають, що соціально-комунікативні можливості розумово обдарованої дитини такі ж високі, як і інтелектуальні;
- відводять своєму вундеркінду привілейоване становище в родині, що негативно позначається і на самій дитині, і на її братах та сестрах;
- невинновдано залучають дитину до вирішення «дорослих» родинних проблем, чим завдають шкоди її емоційному розвитку;
- купують надміру інтелектуальні ігри, забуваючи про спортивний інвентар, про необхідність фізкультури;
- не завжди знаходять правильний підхід до дитини, ставлять до неї вимоги, як до дорослої, не вміють досягти взаєморозуміння встановити щирі, товариські взаємини [2, с. 96].

Отож, батьки та вихователі повинні бути уважними до дітей, поважати маленьку особистість, адже вона, її обдарованість є нашим майбутнім.

Список літератури

1. Вовчик-Блакитна Л. Обдарованість як норма дитячого розвитку / Л. Вовчик-Блакитна // Вихователь – методист дошкільного закладу. – 2011. – № 5. – С. 4–10.
2. Дерев'яноко Л. Обдаровані діти: діагностика та супровід / Л. Дерев'яноко // Шкільний світ. – 2008. С.128.
3. Карпенко Н. Розуміння батьками проявів дитячої обдарованості / Н. Карпенко // Обдарована дитина. – 2008. – №8. – С. 45–55.
4. Пасечник Л. Одаренный ребенок – особая ценность для общества / Л. Пасечник // Дошкольное воспитание. – 2009. – № 2. – С. 13–20.